

Prof. dr Vanda Božić

SUZBIJANJE TRGOVINE LJUDIMA

Prof. dr Vanda Božić
SUZBIJANJE TRGOVINE LJUDIMA

Izdavač

Institut za srpsku kulturu Priština – Leposavić, Leposavić

Za izdavača

Prof. dr Dragan Tančić

Recezent

Akademik Prof. emeritus dr Miodrag Simović

Prof. dr Velimir Rakočević

Prof. dr Milan Milošević

Urednik

Prof. dr Dragan Tančić

Lektor

Muniba M. Drekočić

Priprema za štampu

Miodrag Panić

Štampa

GID „Pi-press“, Pirot

Tiraž 300

ISBN 978-86-89025-90-3

Prof. dr Vanda Božić

SUZBIJANJE TRGOVINE LJUDIMA



Institut za srpsku kulturu Priština – Leposavić
Beograd, 2023.

Naučna monografija

SADRŽAJ

1. ISTORIJSKI PRIKAZ RAZVOJA ROPSTVA I TRGOVINE LJUDIMA	9
2. MEĐUNARODNOPRAVNI OKVIR ZA SUZBIJANJE TRGOVINE LJUDIMA	21
2.1. Međunarodna dokumenta u oblasti rada	21
2.2. Rezolucija o trgovini ljudima	26
2.3. Haška ministarska deklaracija o evropskim smernicama za delotvorne mere za sprečavanje i borbu protiv trgovine ženama u svrhu seksualne eksploatacije	28
2.4. Konvencija UN protiv transnacionalnog organizovanog kriminala i Protokol za prevenciju, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudskim bićima, naročito ženama i decom (Palermo Konvencija)	30
2.5. Okvirna odluka Saveta Evropske unije o prevenciji i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava (2002/629/PUP 19. jul 2002)	33
2.6. Preporučeni principi i smernice za pitanja ljudskih prava i trgovine ljudima – UN OHCHR/Visoki komesar UN za ljudska prava	36
2.7. Briselska deklaracija o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima	37
2.8. Konvencija Saveta Evrope o suzbijanju trgovine ljudima	40
2.9. Istanbulska deklaracija o kupoprodaji organa i transplant turizmu	46
2.10. Direktiva 2011/36/EU Evropskog parlamenta i Saveta EU od 5. aprila 2011. godine o prevenciji i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava te o zameni Okvirne odluke Saveta EU 2002/629/PUP	48

2.11. Ostali značajni međunarodni dokumenti u suzbijanju trgovine ljudima	52
3. MEĐUNARODNI INSTITUCIONALNI OKVIR ZA SUZBIJANJE TRGOVINE LJUDIMA	57
3.1. Ujedinjene Nacije	57
3.2. Savet Evrope	60
3.3. Evropol i Interpol	61
4. TRGOVINA LJUDIMA KAO OBLIK ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	65
4.1. Pojam i karakteristike organizovanog kriminaliteta	65
4.2. Uzroci organizovanog kriminaliteta	71
4.3. Uzroci trgovine ljudima	73
4.4. Pojam, karakteristike i aktivnosti transnacionalnog organizovanog kriminaliteta	80
5. TRGOVINA LJUDIMA KAO ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI I DRUGIH DOBARA ZAŠTIĆENIH MEĐUNARODNIM PRAVOM U KRIVIČNOM ZAKONODAVSTVU REPUBLIKE SRBIJE	91
5.1. Trgovina ljudima – oblici krivičnog dela	91
5.2. Osnovni elementi krivičnog dela trgovine ljudima	98
5.3. Faze trgovine ljudima	100
5.4. Inkriminacije vezane za trgovinu ljudima u užem smislu ...	106
5.4.1. Trgovina maloletnim licima radi usvojenja	106
5.4.2. Zasnivanje ropskog odnosa i prevoz lica u ropskom odnosu	109
6. SVRHA TRGOVINE LJUDIMA – OBLICI EKSPLOATACIJE ŽRTAVA	111
6.1. Svrha trgovine ljudima – eksploatacija žrtava	111
6.2. Radna eksploatacija	115
6.3. Prinudni rad	118

6.4. Seksualna eksploatacija (prostitucija ili upotreba u pornografske svrhe)	121
6.5. Prosjačenje, vršenje krivičnih dela, radi korišćenja u oružanim sukobima	128
6.6. Uspostavljanje ropskog ili njemu sličnog odnosa	130
6.7. Oduzimanje organa ili dela tela – trgovina ljudskim organima	131
6.7.1. Trgovina ljudskim organima na Kosovu	138
7. NEDOZVOLJEN PRELAZ DRŽAVNE GRANICE I KRIJUMČARENJE LJUDI – KARAKTERISTIKE, SLIČNOSTI I RAZLIKE U ODNOSU NA TRGOVINU LJUDIMA	143
8. ANALIZA EKSPLOATACIJE ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA U REPUBLICI SRBIJI	149
8.1. Analiza eksploatacije žrtava trgovine ljudima u Republici Srbiji u petogodišnjem periodu od 2018. do 2022. godine	149
8.2. Najzastupljeniji oblici eksploatacije žrtava trgovine ljudima u Republici Srbiji u petogodišnjem periodu (od 2018. do 2022. godine)	163
9. ANALIZA EKSPLOATACIJE ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA U EVROPSKOJ UNIJI	171
9.1. Žrtve trgovine ljudima u EU od 2019. do 2020. godine	171
9.2. Oblici eksploatacije žrtava trgovine ljudima u EU od 2019. do 2020. godine	176
9.2.1. Seksualna eksploatacija žrtava trgovine ljudima	177
9.2.2. Radna eksploatacija žrtava trgovine ljudima	179
9.2.3. Ostali oblici eksploatacije žrtava trgovine ljudima	181
10. OSUMNJIČENI, OPTUŽENI I OSUĐENI ZA KRIVIČNO DELO TRGOVINE LJUDIMA	183
10.1. Osumnjičeni za krivično delo trgovine ljudima	183

10.2. Optuženi za krivično delo trgovine ljudima	184
10.3. Osuđeni za krivično delo trgovine ljudima	186
11. SUZBIJANJE TRGOVINE LJUDIMA	
– početni koraci, stanje <i>de lege lata</i> i preporuke	
<i>de lege ferenda</i>	189
11.1. Suzbijanje trgovine ljudima – početni koraci	189
11.2. Suzbijanje trgovine ljudima – stanje <i>de lege lata</i>	
i preporuke <i>de lege ferenda</i>	192
LITERATURA	203
INDEKS IMENA	225
INDEKS POJMOVA	229